

No 181.

Kalendarzyk tygodniowy:

Czw. św. Marka P. W.
Piąt. św. Pelagii M.
Sob. św. Dyonizego B. M.
Niedz. św. Wincentego K.
Pon. św. Placydy P. M.
Wt. św. Maksymiliana B.
Sr. św. Edwarda Kr.

Wschód słońca: godz. 6 m. 12
Zachód słońca: godz. 5 m. 23
Dług. dnia: godz. 11 m. 11

Gona prenumeraty:

W ŁODZI:
Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie " 3 " —
Kwartalnie " 1 " 50
Miesięczn. " " 50
Odnoszenie 10 k. m.
Bgz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:
Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie " 3 " 70
ZAGRANICĄ:
Miesięcznie " 1 " 10

Redakcyja

w Łodzi,

ul. Przejazd Nr 8.

Nr. telefonu 598.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Czwartek, dnia 7 Października 1909 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza Nr 23; w Pabianicach u p. Teodora Minko;
w Zgierzu, w aptoce p. Patka; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEŃ: „Nadesłane“ na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 5 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Żądajcie

KONIAK SZUSTOWA

wszędzie.

1862 34

Życkiego

423

Kefir

znakomity
środek
odżywczy

połoca Apteka W. DANIELECKIEGO
PIOTRKOWSKA 130, telef. 12-93.

Reforma wyborcza we Francyi.

Głównym przedmiotem obrad parlamentu francuskiego, otwierającego w tych dniach sesję jesienną, będzie kwestya reformy wyborczej, tem aktualniejsza, że na wiosnę 1910 roku wypadają wybory ogólne we Francyi do ciał prawodawczych.

Z mocy konstytucyi z r. 1875. wprowadzono system wyborczy, na zasadzie którego każdy okrąg wybiera jednego deputowanego. Systemowi temu przeciwstawiano system, na którego podstawie cały departament tworzy listę kandydatów na deputowanych. Za trzeciej Rzeczypospolitej system ten stosowany był dwa razy: na wyborach do Zgromadzenia narodowego w r. 1871 i na ogólnych wyborach do ciał prawodawczych w r. 1885.

Zwolennicy tego systemu utrzymują, że on jedynie zabezpieczy prawidłowość wyborów, gdy tymczasem wybory okręgami kierowane są przez drobne interesy lokalne, ze szkodą interesów ogólnopolskich i narodowych.

Deputowany, w obawie utraty sympatyj wyborców, podlega całkowicie gronu wybitnych mieszkańców danego okręgu, a ponowny wybór deputowanego nie zależy bynajmniej od jego działalności parlamentarnej, ale od suny usług prywatnych, którą obecność i działalność jego w parlamencie przysporzyła wyborcom jego okręgu.

W dodatku, wybory okręgami, obejmujące niewielkie stosunkowo terytorium, sprzyjają przepiękaniu wyborców. Wszystkie te usterki zostają usunięte przy wyborach z listy, obejmującej cały departament.

Jednym z najzarliwszych zwolenników wyborów z list, był Gambetta. Znalazłszy się u steru rządu, zaproponował on rewizję prawa wyborczego we Francyi, co spowodowało upadek jego gabinetu. Z podobną propozycją wystąpił w r. 1885 deputowany Constans, popierany przez gabinet Ferry'ego. Izba deputowanych większo-

ścią 385 głosów przeciw 71 przyjęła wniosek Constansa i wybory w r. 1885 odbyły się podług systemu departamentalnego. Rezultat tych wyborów wprowadził do izby deputowanych trzecią część monarchistów z ogólnej liczby mandatów. Z nowego systemu wyborów skorzystał nieco później Boulanger, postawiwszy swoją kandydaturę w paru departamentach.

Na wyborach uzupełniających w departamencie Sekwany w styczniu 1892 r. Boulanger otrzymał 435 000 głosów z ogólnej liczby 586 000. Wywołało to wzburzenie w szeregach republikanów, którzy w nowym systemie wyborczym dopatrzili się niebezpieczeństwa dla Rzeczypospolitej i w trzy dni po wyborze Boulanger'a nowy system wyborów zniesli.

Teraźniejsza Izba deputowanych rozpoczęła rewizję prawa wyborczego i wprowadziła doń jeszcze poprawki, zabezpieczające tajemnicę wyborów i swobodę głosowania. Za kilka dni senat poprawki te ma zatwierdzić, ale nie tak łatwo pójdzie ze zmianą systemu wyborczego okręgami, na wybory z listy. Partye radykalne i radykalno-socjalne na wyborach w r. 1906 odniosły niebywałe zwycięstwo przy systemie wyborczym okręgami. Zniesienie więc tego systemu w przeddzień wyborów ogólnych byłoby dla nich zbyt ryzykowne, tem bardziej, że na wyborach uzupełniających w r. 1885 radykalisci stracili sporo mandatów, które dostały się socyalistom. To też organy radykalów „Radical“, i „Lanterne“ występują ostro przeciw zmianie systemu wyborczego. Prezes frakcyi parlamentarnej partyi radykalnej Laferre ostrzega przed reformą, zaznaczając, że bronią jej jedynie wątpliwi republikanie.

Gazety radykalne dowodzą, że w przededniu wygaśnięcia mandatów ciał prawodawczych nie wypada na porządek dzienny wprowadzać reform zasadniczych, o których wyborcy nie mieli sposobności wydać swego sądu. Stronnicy atoli reformy wyborczej odpowiadają na to, że w roku 1885 była wprowadzona, a w roku 1889 zniesiona ordynacya wyborcza przed samymi wyborami.

S. J.

Zawieszenie Związku katolickiego.

Czytamy w „Kuryerze Warszawskim“:
Zatwierdzona przed kilku laty ustawa Związku katolickiego zawierała między innymi w określeniu celów instytucyi i programu jej działalności paragraf, zezwalający na zakładanie szkół.

Wskutek uchwał kół parafialnych — a jest ich trzysta kilkadziesiąt — zarząd główny Związku zwrócił się do kuratora warszawskiego okręgu naukowego z prośbą o wydanie pozwolenia na założenie kilkunastu szkół początkowych, które chciały powołać do istnienia prowincjonalne kół parafialne.

Kurator okręgu naukowego zwrócił się w tej mierze do władzy wyższej po wskazówce, wskutek czego ministerium oświaty zażądało od głównego zarządu Związku katolickiego zręczenia się prawem zakładania szkół przez wykreślenie z ustawy odpowiedniego paragrafu.

Żądanie to zakomunikowano przez kancelaryę generalną gubernatora, który oznaczył termin 7-dniowy na odpowiedź. Na zwołanem specjalnie zebraniu zarządu postanowiono zadość uczynić żądaniu władz wobec groźby zawieszenia działalności Związku, a jednocześnie zwrócono się do ministra spraw wewnętrznych o pozostawienie ustawy bez zmiany.

Sprawa na czas jakiś ucichła; w ubiegłą atoli sobotę kancelaryja Związku otrzymała z kancelaryi oberpolicmajstra żądanie natychmiastowego zamknięcia szkół, jakoby przez Związek bezprawnie założonych.

Ponieważ Związek nie otworzył ani jednej szkoły, bo ani na jedną nie uzyskał pozwolenia władzy szkolnej, odpowiedziano, że swych szkół nie zamknięcie, bo ich nie posiada zupełnie.

Skutek tego nieporozumienia — jak się dowiadujemy — jest dla instytucyi wielce niepożądany.

Oto minister spraw wewnętrznych, nie mogąc się widocznie zorientować w sprzecznych doniesieniach, zawartych w poprzednio przesłanych mu relacyach, nadesłał telegraficzne polecenie zawieszenia działalności Związku katolickiego.

Na razie niewiadomo, czy chodzi o zaniechanie działalności Związku w kierunku nauczania, którego dotychczas nie podjęto w oczekiwaniu na pozwolenie zakładania szkół, czy też o całkowite zawieszenie działalności Związku i jego kół parafialnych.

Prezes Związku, Juliusz hr. Ostrowski, bawi za granicą; wezwano go telegraficznie, aby natychmiast przybył do Warszawy i zajął się wyjaśnieniem sytuacji. Ma on przybyć do Warszawy i niezwłocznie udać się do Petersburga.

Według informacji, które posiadamy, na działalność Związku ministerium spraw wewnętrznych zwróciło uwagę wskutek wystąpienia synodu prawosławnego, który już w 1907 r. domagał się zamknięcia Związku.

W „Słowie“ zaś wczorajszym znajdujemy następujące wyjaśnienie, otrzymane od wice-przesa Związku, p. Stefana Godłewskiego:

„Kuryer Warszawski“ poranny z dnia dzisiejszego zamieścił obszerną wzmiankę dotyczącą zagrożonej egzystencji Związku katolickiego.

Jako stojący blisko Związku, czuję się w obowiązku stwierdzić, że wiadomości podane przez „Kuryer“, widocznie z krążących pogłosek czerpane, są bardzo nieścisłe.

Faktem jest, że ministerium spraw wewnętrznych za pośrednictwem generał-gubernatora warszawskiego zwróciło się do założycieli Związku z żądaniem zmiany ustawy w tym duchu, aby cele oświatowe były z działalności Związku wyłączone i w sprawie tej odpowiednie starania u władz zostały przedsięwzięte. Wszakże żadnego telegramu z poleceniem zawieszenia działalności Związku z ministerium spraw wewnętrznych Związek nie otrzymał.

Warto, aby redakcyje pism naszych, drukując reporterskie wiadomości w tak doniosłych sprawach, z uwagi na interes instytucji całego kraju, zasięgały uprzednio informacji u źródła.

Zamknięcie „Oświaty polskiej” w Kijowie.

W uzupełnieniu wiadomości o zamknięciu „Oświaty polskiej” w Kijowie, podajemy za „Dziennik Kijowski” szczegóły następujące:

Ukaz senatu rządzącego o zamknięciu polskiego Towarzystwa „Oświata” w Kijowie, jako też wszystkich jego oddziałów, otrzymał gubernator kijowski w sobotę, d. 2 b. m.

Tow. „Oświata” zatwierdzone zostało w lipcu 1906 roku. Istniało zatem lat trzy zaledwie. Historia jego jest znana: nie wolno było „Oświacie” przez trzy lata istnienia wykonywać praw, w statucie przyznanych—nie pozwolono jej otworzyć szkół. Decyzję władz miejscowych zaskarżono, skarga doszła do senatu. Odpowiedź przyszła w sobotę.

Jak się teraz okazuje, odpowiednie postanowienie senatu zapadło już w dniu 17 (4) sierpnia r. b. Niezwykle interesujące są motywy tego postanowienia:

Senat stwierdza, że Towarzystwo, dążąc do podniesienia umysłowego i moralnego poziomu ludności polskiej za pomocą rozszerzania oświaty w języku polskim, ma na celu otwieranie szkół, przytułków, księgarni, czytelnicy, urządzenie wieczorów literackich i t. d. Towarzystwo nie ogranicza swej działalności tylko na miastach, lecz rozciąga ją i na wsi, gdzie rozwój tego rodzaju szkół może być specjalnie szkodliwy, a to dlatego, że program wykładów, wobec pewnej autonomii tych szkół, nie będzie podlegał żadnemu dozorowi, skład nauczycielski będzie bardzo wątpliwy, w systemie zaś wykładów przeprowadzone będą niewątpliwie tendencyjne poglądy osób, stojących na czele Towarzystwa.

Za teren tej swojej działalności Tow. obrało gub. kijowską, z ludnością przeważnie nie polską, lecz rosyjską i prawosławną, gdzie narodowość polska skupiona jest zaledwie w niektórych miastach i zagrodach obywatelskich i gdzie określenie „polacy” bywa terminem nie tyle etnograficznym, ile politycznym. Z tego okazyje się, że wymienione Towarzystwo, chociaż zaznaczyło, że nie dąży do żadnych celów politycznych—siłą warunków i nawet mimo woli swoich założycieli niewątpliwie wejście na śliską drogę walki narodowo-politycznej działalności. Dlatego też registracja Towarzystwa jest bodźcem dla działalności polskich stronnictw narodowych, które dla osiągnięcia swoich ostatecznych celów, wciągając do swego środowiska przeważającą liczebnie ludność rosyjską, nie przebiegają w środkach i nie szczeni interesów tej ludności.

Mając na względzie wyszczególnione powyżej i — historyczne zadania rosyjskiej polityki państwowej w kraju Południowo-Zachodnim, które to zadania streszczają się w wytworzeniu jedności polityczno-narodowej w celu zasymilowania z narodowością rosyjską, zamieszkującą ten kraj—elementu polskiego, nie można nie uznać, że dążenia omawianego Towarzystwa, skierowane do wzmocnienia i utrwalenia polskich idei narodowych i zjednoczenia Polaków, sprzeciwiają się wyłożonym tutaj zasadniczym postulatami polityki państwowej w kraju.

Uznając, że ze względu na wyszczególnione

zapatrywania Tow. „Oświata” na zasadzie p. 1 § 6 przepisów tymczasowych o towarzystwach i związkach nie nadaje się do registracji — senat rządzący zdecydował uchwałę kijowskiego gubernialnego do spraw towarzystw i związków komitetu z dnia 27 lipca 1906 roku co do registracji Tow. „Oświata” skasować.

Kongres młodoturków.

W Salonikach odbywa się teraz kongres komitetu młodotureckiego, którego postanowienia trzymane są do czasu w najściślejszej tajemnicy. Jednakże jedno z tych postanowień przedarło się do wiadomości publicznej, budząc podziw dla dojrzałości i energii tego tajnego rządu Turcyi.

Komitet Jedności i Postępu uznał, że dzieło konstytucyjne zyskało już tak trwałe podstawy, że dalsze opieranie porządku publicznego na sile wojskowej stało się zbyt ciężkim. Wojsko—to był tylko środek do dopięcia celu, z chwilą więc, gdy cel został osiągnięty, jawna czy tajna dyktatura wojskowa mogła okazać się dla dzieła reform — dzieła wolności — równie niebezpieczną, jak wszelkie inne formy rządzenia środkami gwałtu.

Komitet Jedności i Postępu postanowił, że na przyszłość nie będzie się wtrącał do spraw armii i marynarki, pozostawiając je pieczy specjalnych zarządów, następnie zaś oświadczył, że odtąd żaden z członków korpusu oficerów nie będzie mógł należeć do komitetu.

Niezwykle ważna i śmiała uchwała powyższa stanowi punkt zwrotny w historii ruchu młodotureckiego. Nie była ona łatwą do przeprowadzenia. Ilekambicy tu należało pokonać, ile bohaterów jednostek odsunąć od udziału w tych rządach, które one same stworzyły!

Niemalże zapewne przyczynił się do wprowadzenia tej uchwały pod obrady komitetu głos Machmuda Szefketa Paszy, który bezustannie głosił przestrożę, że armia wtedy dopiero będzie mogła owocnie się rozwijać, kiedy odsunie się ją od wszelkich wpływów politycznych. To jednak nie było możliwe w czasach, gdy ta sama armia była jedyną twórczynią i podporą zachwianej wolności — i jeśli młodoturcy dzisiaj zdobywają się na krok tak stanowczy, dowodzi to, że, po pierwsze, pewni są ducha, panującego w szeregach oficerów i żołnierzy — po drugie zaś — kraj jest tak zadowolony ze zmiany rządu, że wszelkie obawy kontrrewolucji pierzeły.

Niemalże musiała też wpłynąć na ogłoszenie takiej uchwały chęć okazania narodowi, że komitet nie chce być tajnym dyktatorem Turcyi, lecz konstytucyjną partią polityczną wśród wolnych obywateli.

Jest to krok zarówno mądry, jak politycznie zręczny. W każdym razie dowodzi on, że Turcyja zdążyła do uspokojenia — wymaga tylko rządu silnego i energicznego.

Tego zdania przynajmniej jest Machmud Szefket Pasza, z którym dłuższą rozmowę ogłasza wieśnicka „Zeit”.

Dostojnik turecki ze szczególnym naciskiem mówił o powstaniach w Arabii. „Zrobiono tam wiele błędów, które nie tak łatwo będzie można naprawić. Mamy tam czterdzieści batalionów wojska, a jednak nie możemy zapanować nad ruchem. Trzeba będzie poruszyć wiejską ludność Arabii, powołując ją do życia wojskowego. W ten sposób otrzymamy armię kolonialną na wzór Anglii”.

O Albanii Szefket Pasza mówił z lekceważeniem, twierdząc, że to ruch łatwy do stłumienia.

Co do Krety, o której losach ma obradować przyszła konferencja europejska, to Szefket Pasza z siłą oświadczył się za koniecznością utrzymania wszelkich praw Turcyi do tej wyspy. Dla Turcyi będzie to wojenny punkt oparcia.

W Dardanelach mocarstwa europejskie widzą nową groźną «kwestję». Szefket Pasza nie uważa jej za szczególnie ważną dla Turcyi, która nic na tem stracić nie może, ani zyskać.

Stosunki Turcyi z Bułgaryą, są według słów tureckiego wodza, «bardzo dobre» — i niema obawy, aby się pogorszyły.

Wogóle jednak zakończył interwiew Szefket Pasza — młoda Turcyja powinna wzmacniać swoje siły lądowe i morskie, aby mogła sprostać drobniejszym przeciwnikom. Do tego właśnie teraz zdążają usiłowania rządu.

Niewątpliwie, że skoro Turcyja stanie się groź-

na dla drobnych sąsiadów—to będzie musiała pomyśleć i o większych.

W krągankach Dumy państwowej utrzymuje się pogłoska, jakoby premier Stołypin miał w najbliższej przyszłości wyjechać do Litwady, gdzie spędziłby około 4-tygodni nieodłącznie przy letniej rezydencji Dworu. Wszystkie sprawy przesyłane będą do Litwady.

Ministerium spraw wewnętrznych powierzono wice-ministrowi Kryżanowskiemu

Wyjazd ten komentowany jest w kołach parlamentarnych jako oznaka niewątpliwej trwałości stanowiska Stołypina, to też w Petersburgu oczekują usilnie doniosłych wyników tego wyjazdu już w niedalekiej przyszłości.

Powrót ministra Stołypina z Litwady nastąpi w chwili roztrząsania w Dumie najwybitniejszych reform.

Rządy: angielski, francuski, belgijski, włoski i szwajcarski, jak donoszą z Berlina, oświadczyły rządowi rosyjskiemu, że nie będą tolerowały w swoich krajach policyi tajnej innych państw. („Birz. Wied.”).

Pogłoski o ustąpieniu ze stanowiska ministra komunikacji, pozbawione są podstaw.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Rosławy. Jutro Wojsławy.

ZEBRANIE Dziś w lokalu (Główna nr. 28) o godz. 3 po poł., miesięczne posiedzenie zarządu Stow. akuszerok.

— Jutro w lokalu Komitetu gieldowego (Bonedykta nr. 8) o godz. 5 po poł., ogólne zebranie w sprawie kupna pałacu Kunitzera.

ZE STRAŻY. Dziś o godzinie 7 wieczorem ćwiczenia sygnalistów pierwszych 4-tych oddziałów łódzkiej straży ogniowej ochotniczej, w domu rekwizytowym III-go oddziału.

KRONIKA.

(x) Do przełożonych osób i zgromadzeń rzemieślniczych. „Rozwój” zawsze pomieszczał notatki ze zgromadzeń i sesji cechowych. Wielu z panów przewodniczących przynosiło te notatki osobiście, czasem zaś dostawały się za pośrednictwem osób innych.

Ponieważ w ostatniej chwili zebrania bywały odwoływane, przeto z powodu tego niekiedy zachodziły niedokładne wiadomości.

Cheąc, aby sprawy cechowe weszły na drogę zupełnie pewną, uciekamy się do tych środków, przyjętych przez wszystkie redakcyje, a mianowicie, że od dziś będziemy tylko drukowali te wzmianki o zebraniach cechowych, które nam same cochy nadesła.

Wzmianki te powinny być opatrzone stemplem cechu i podpisem starszego, a to dla pewności, że pochodzą od osób do tego upoważnionych.

Spodziewamy się, że przełożeni cechów zrozumieją celowość tej reformy i przyjmą ją z zadowoleniem.

Zauważyc też musimy, że za wzmianki w kronice redakcyja „Rozwoju” nie pobierała i nie pobiera żadnych honoraryów i żadnych pieniędzy, z wyjątkiem chyba ogłoszeń w działach płatnych, na które administracyja pisma wydaje odpowiednie kwity.

Odtąd więc tylko opieszalności cechu można będzie przypisać brak wzmianki w naszym piśmie.

(a) Wystawa pracy kobiet i dzieci. W grudniu, na korzyść łódzkiego Gniazda Towarzystwa opieki nad dziećmi, ma być urządzona wystawa robót ręcznych kobiet i dzieci, sztuki stosowanej i rysunków.

Wystawa obejmować będzie następujące działy: 1) ochroniarski, 2) pedagogiczny, 3) artystyczny, 4) gospodarstwo domowe, 5) krawiecczyzna i modniarstwo, 6) haft biały, szycie i znaczenie, 7) haft kolorowy, koronki, roboty ręczne, 8) kwiaty sztuczne.

Uczestniczyć w niej mogą ochotnicy, szkoły, nauczycielki robót, osoby prywatne.

Wystawcy będą mogli sprzedawać swoje wyroby; a ponieważ wystawa ma być otwarta na początku grudnia i trwać mniej więcej do Nowego Roku i będą na niej najróżnorodniejsze przed-

mioty, zdadno na polarki, więc można się spodziewać, że ruch sprzedażny będzie znaczny.

Za miejsca od osób prywatnych będzie pobierana niewielka opłata na pokrycie kosztów wynajęcia lokalu.

Aby wystawa odpowiadała swemu zadaniu, potrzebne jest poparcie wszystkich, zajmujących się pracą ręczną i do nich komitet zwraca się z uprzejmą prośbą o poparcie i niezwłoczne nadsyłanie do komitetu (Milsza № 16) zgłoszeń na miejsca, albowiem od ilości ostatnich będzie zależać wynajęcie odpowiedniego lokalu i powodzenie przedsięwzięcia.

(x) Stowarzyszenie techników w Łodzi. Szereg jesiennych posiedzeń naukowo-technicznych Stowarzyszenia rozpoczął się odczytem inż. Franciszka Hirszberga p. t. «Przedmiot nauki o trzęsieniach ziemi i historia sejsmologii», wygłoszonym w dwóch częściach d. 17 września i 1 b. m. Prelegent, zapoznawszy zebranych z wyodrębnieniem nauki o trzęsieniach ziemi (sejsmologii) z głównego pnia geologii i geofizyki, zaznaczył różnicę pomiędzy sejsmologią a nauką o wulkanizmie, poczem skreślił dzieje usiłowań, dążących do zbadania sił, wywołujących trzęsienie ziemi oraz zależności i związku między trzęsieniami ziemi, a innymi objawami przyrodniczymi. Zgodnie z nowszymi teoretycznymi poglądami należy w trzęsieniach dopatrywać się skutków trwałego i ciągłego rozrywania oraz przesuwania się naprężonych części skorupy ziemskiej. Statystyka trzęsień ziemi oraz obserwacje sejsmograficzne pozwoliły na sporządzenie sejsmologicznej mapy kuli ziemskiej, na której widoczne są dwa krzyżujące się pasy naszego globu szczególnie nawiedzane przez trzęsienia. Zdefiniowanie pewnych praw rządzących trzęsieniami ziemi zawdzięczamy francuskiemu sejsmologowi Montessus de Balore. W dyskusji powstałej nad treścią obu odczytów brali udział prelegenta pp. Heyman, E. Hirszberg i Witkowski.

(x) Pierwszy powakacyjny odczyt dla wszystkich urzędza Towarzystwo Krzewienia Oświaty w niedzielę 10 października o godz. 4-ej po południu w sali Towarzystwa (Zawadzka 17). Profesor Gustaw Baumfeld będzie mówił «O Słowackim». Bilety po 5 i 10 kop. są do nabycia w biurze T. K. O.

(x) Z Towarzystwa zwolenników sportu. Wczoraj w lokalu p. Surowieckiego przy ulicy Mikołajewskiej № 29 odbyło się pierwsze organizacyjne zebranie Towarzystwa zwolenników sportu, na które stawilo się 35 członków.

Po zagajeniu zebrania przez p. Ryszarda Pfoifera, na przewodniczącego powołano p. Stanisława Nakielskiego, który zaprosił na asesorów pp. Ryszarda Machera i Aleksandra Flacha, a na trzymającego pióro p. Bolesława Sitkowskiego.

Następnie po odczytaniu przez przewodniczącego ustawy, przystąpiono do wyboru członków zarządu i komisji rewizyjnej w myśl §§ 11 i 19 ustawy.

Do zarządu zostali wybrani—na członków: pp. Ryszard Pfoifer, doktor Haberau, Rudolf Macher, Aleksander Flach, Aleksander Surowiecki i Bolesław Koeltz; na zastępców: pp. Stanisław Nakielski, Józef Szewczyk, Stanisław Sawicki i Józef Chyliński.

Z powodu zrzeczenia się mandatów przez pp. Surowieckiego i Sawickiego, na miejsce pierwszego powołano p. Nakielskiego, a na miejsce drugiego—p. Romana Gdowskiego, na miejsce zaś p. Nakielskiego—p. Aleksandra Popławskiego.

Do komisji rewizyjnej zostali wybrani—na członków: pp. Bolesław Sitkowski, Lucyan Buchalczyk i Władysław Targowski; na zastępców: pp. Stanisław Surowiecki i Kazimierz Kobierzycki.

Zapis członków i ćwiczenia odbywają się w tymczasowym lokalu Towarzystwa przy ulicy Mikołajewskiej № 29, w zakładzie gimnastycznym p. Surowieckiego, w środy i soboty od godziny 8-ej wieczorem.

(a) Zjazd wychowawców b. szkoły technicznej D. Z. W. W. Z górą 30 lat minęło od chwili założenia przy D. Z. W. W. szkoły technicznej. Była to pierwsza uczelnia techniczna w kraju naszym. Wypuściła ona około 700 wychowawców, z których trzecia część znalazła pracę przy kolei, reszta zaś poświęciła się pracy w przemyśle.

Wychowawcy rozproszeni są po różnych za-

kątkach ziem polskich. Wśród grona ich powstała myśl zwołania w Warszawie zjazdu.

„Pierwszy Zjazd wszystkich wychowawców szkoły technicznej D. Z. W. W.“ odbędzie się dnia 31 października i 1 listopada.

Organizatorem Zjazdu jest p. Wacław Witkowski (ul. Jerozolimska 90) on też informuje o programie i wszelkich szczegółach zjazdu. Inicytatorzy zjazdu złożyli podanie na ręce p. J. A. Święcickiego i zwrócili się do Rady zarządzającej D. Z. W. W. o przyznanie biletów bezpłatnych tym z uczestników zjazdu, którzy, ze względu na skromne środki swe będą potrzebowali tej ulgi.

Pan J. A. Święcicki obiecał poprzeć tę prośbę, jest więc nadzieja, że Rada zarządzająca, która nie szczędziła kosztów na założenie i prowadzenie szkoły technicznej, nie odmówi w tym razie poparcia byłym jej wychowawcom.

(x) W sprawie kanalizacji. Dzisiaj zostały wysłane do Warszawy przez specjalnego urzędnika materiały zebrane i opracowane w biurze przy magistracie m. Łodzi pod kierunkiem inżyniera Gembarzewskiego, jako niezbędne przy sporządzaniu przez inżyniera Lindleya głównego planu kanalizacji i wodociągów w naszym mieście.

Pomieszczona zaś w № 277 „Kuryera Polskiego“ wiadomość, o jakichś konkurencyjnych planach, złożonych jakoby przez towarzystwo francuskie w magistracie łódzkim, jest wymysłem bujnej fantazyi.

(a) Z koła pracowników kolei łódzkiej. Po paromiesięcznej przerwie, biblioteka koła pracowników kolei łódzkiej, dla użytku członków tej instytucji, otwartą zostaje w świeżo wykończonym lokalu przy ul. Widzewskiej Nr. 73, w dniu 9 b. m. (nadchodzącą sobotę).

Książki wydawane będą we wtorki, czwartki i soboty, od godz. 5 i pół do 7 i pół wieczorem.

(a) Kasa przemysłowców. Roboty około budowy Towarzystwa Wzajemnego Kredytu przemysłowców łódzkich, przy ulicy Ewangelińskiej prowadzone są energicznie, dniem i nocą (przy świetle elektrycznym). Gmach całkowicie wykończony ma być jeszcze w roku bieżącym.

Koszty budowy wyniosą 200,000 rubli.

(b) Sklep spółki krawieckiej. Przed dwoma miesiącami, pomimo nader pesymistycznego zapatrywania się większości majstrów krawieckich i właścicieli warsztatów krawieckich, otwarto przy ulicy Dzielnej № 4 sklep spółki firmowo-komandytowej z dodatkami i przyborami krawieckimi pod firmą Przygodzki i Kessler. Celem spółki było wyrwanie się ze szponów rozmaitych agentów i wyzyskiwaczy, sprzedających liche towary za dobre pieniądze. Monopol tych dostawców doprowadzał krawców do rozpacz, wskutek narzekania klienteli na złe dodatki. Zebrano parę tysięcy rubli i sklep z dodatkami otworzono. Po upływie dwóch miesięcy sytuacja się zmieniła. Sklep rozwija się pomyślnie, obroty dzienne sięgają 200 rb., ceny niższe, a towar kupowany z pierwszej ręki zadawalnia żądania klienteli. Pesymiści, przekonawszy się o tem, chętnie kupują towary w sklepie spółki, wielu wniosło nawet udziały. Spółka więc ma przyszłość, byleby zapal nie zgasł, jak to się zdarza w wielu sklepach spółkowych, które marnieją z braku poparcia i zrozumienia interesu.

(x) Odczyt o radium. Stowarzyszenie wzajemnej pomocy pracowników handlowych chrześcijan w Łodzi wyjednało u p. Hermana Schöfflera, filizyka z Drezna, obietnicę, iż swój odczyt (w języku niemieckim) o radium, z doświadczeniami, powtórzy w lokalu Stowarzyszenia (Spacerowa 21) jutro t. j. w piątek 8 b. m. Początek odczytu o godzinie 9 wieczorem.

(b) Ze zgromadzenia majstrów piekarskich. Wczoraj na zapowiedziane ogólne zebranie majstrów piekarskich, przybyło zaledwie 18 członków zgromadzenia, zebranie więc odłożono do dnia 20 b. m. o godzinie 3 po południu; w tym drugim terminie uchwały będą prawomocne bez względu na liczbę obecnych członków.

Na wczorajszym posiedzeniu zapisano 1 ucznia, wypisano na czeladników Adolfa Gutknechta Alfonsa Golda i Edmunda Wildemana, do grona majstrów przyjęto p. Eustachiusza Skuczyńskiego.

(a) Pobór do wojska. Łódzka powiatowa

komisya poborowa ogłasza, że pobór tegoroczny do wojska rozpocznie się w dniu 28 b. m. i odbywać się będzie w porządku następującym:

Rewir III, w skład którego wchodzi gminy: Brus, Rszew, Babice, Puczniew, Beldów, Babice i Rąbień od dnia 28 października do 2 listopada.

Rewir II, składający się z gmin: Chojny, Wiskitno, Brójce, Gospodarz, Górki, Zeromin, i Czarnocin od 3 do 10 listopada.

Rewir I, w skład którego wchodzi gminy: Lućmierz, Łagiewniki, Brużyca, Nowosolna i Radogoszcz, oraz m. Zgierz — od 11 do 21 listopada.

Popisowi obowiązani stawie się w oznaczonym terminie do lokalu komisji poborowej o godzinie 8 rano.

Ci popisowi którzy otrzymali podczas poboru poprzedniego prolongatę, winni mieć przy sobie, wydane im przez komisję poborową tymczasowe bilety. Czynności komisji odbywać się będą w Łodzi, w domu Maurera przy ulicy Zielonej pod № 30 (róg Zielonego Rynku).

(h) Z sądu. Wczoraj II wydział karny sądu okręgowego piotrkowskiego w pierwszym dniu kadencji w Łodzi osądził 5 spraw poważnie o kradzieże większe niż na 300 rb. lub takie, w których oskarżeni za kradzieże byli już karani. Wogóle cała wczorajsza sesya sądowa nie budziła zainteresowania.

(h) Rewizya piekarń. Stosownie do postanowienia gubernatora piotrkowskiego, magistrat wydelegował komisję do sprawdzenia, czy warsztaty piekarskie i cukiernicze odpowiadają warunkom przepisany.

Komisya przekonała się, że w piekarniach panują przeważnie brud, zaduch, ciemności. Pierwszeństwo pod tym względem należy się piekarniom w obrębie I cyrkułu. Na 65 piekarń zaledwie 6 komisya znalazła takich, które mogą się zostać po wykonaniu pewnych przeróbek; reszta kwalifikuje się do zamknięcia. W śródmieściu warunki są cokolwiek znośniejsze, lecz i tu byłoby bardzo dużo do powiedzenia. Najlepiej są utrzymywane piekarnie w obrębie IV cyrkułu, na krancach miasta. Wszystkie one prawie znajdują się na parterze, posiadają sporo światła, a lokale są dość wysokie i utrzymywane we względny porządku.

Najlepiej się dzieje w piekarniach cukierniczych; brud w nich jest wszechwładnym panem. Podłogi zastane są odpadkami ciasta i słodyczy, wstręt bierze patrzeć na to niechlujstwo cukierników, którzy robią kopiejkowe oszczędności na mydle i robotniku, zamiast co tydzień lub dni parę zarządzać mycie podłóg i naczyń.

Obecnie komisya, z powodu natatu pracy w magistracie, przerwała swe czynności. Papiery odłożono. Mieszkańcy tedy dalej karmią się pieczywem, wyrabianem w brudzie. Żyli w takich warunkach lat 80, Bóg uchwala ich i nadal.

A jednak znaleźćby mogła komisya pomoc gotową. Słusznie w swem przemówieniu zaznaczył dr. Sterling na nadzwyczajnem ogólnem zebraniu Towarzystwa higienicznego, „że władze ignorują i odpychają proponowane prace, nie odpowiadają na zażalenia i memoryały“. Udział członków Towarzystwa higienicznego przy rewizji piekarń, pozwoliłby czynność tę wykonać prędzej.

(a) Osobiste. Długoletni referent łódzkiej powiatowej komisji poborowej, p. Teofil Polaski, dosłużywszy się emerytury, opuścił zajmowane stanowisko. Miejsce jego objął, niezależnie od pełnienia swych dotychczasowych obowiązków referenta wydziału administracyjno-budowlanego biura tegoż powiatu p. Feliks Duszyński.

(a) Na kościół ewangelicki. Tutejszy przemysłowiec p. Ernest Leonhardt ofiarował na rzecz budowy kościoła ewangelickiego pod wezwaniem św. Mateusza rb. 3,000; na tenże cel wręczył rb. 1,000 komitetowi budowy fabrykant p. Teodor Zejler.

(a) 25,000 rubli dla wystawy częstochowskiej. Pisma codzienne podały wiadomość, że rada zarządzająca kolei wiedeńskiej przyznała dla wystawy częstochowskiej tytułem zapomogi 25,000 rubli; według zaczerpniętych u źródła informacji, wiadomość ta jest bezpodstawną. Tak poważna zapomoga musiałaby być zatwierdzoną przez ogólne zgromadzenie-akcyonaryuszów, oraz uzyskać aprobatę władz rządowych, jako zainteresowanych w udziale zysków. Kolei wiedeńska

dla grup robotników fabrycznych, instytucji społecznych, naukowych i rolniczych zrobiła znaczne ulgi. Prawda, że na tych ulgach zarobiła również wskutek zwiększonej ilości podróży, przewożonych masowo, lecz to nie zmniejsza znaczenia ulg zarówno dla pasażerów ulgowych, jak i dla wystawy, która skutkiem tego cieszyła się większą frekwencją.

(h) **Z kolei.** Minister komunikacji p. Ruchów uznał za pożądane, aby bilety ulgowe z których korzystają uczniowie danych szkół, były wydawane i nauczycielom na tych samych prawach.

(a) **Z Tow. pielęgnowania chorych.** Gubernator piotrkowski zatwierdził zmienioną ustawę Tow. pielęgnowania chorych (Linus Hacholim).

W myśl tej ustawy założona będzie przez Stowarzyszenie klinika, kuchnia ruchoma i pomoc lekarska w dzień i w noc.

(a) **Kary administracyjne.** Na mocy postanowienia głównego naczelnika nadzwyczajnej ochrony gubernii piotrkowskiej, w drodze administracyjnej skazani zostali: Ignacy Włoszczowicz za opór policyi — na 50 rb. lub 1 miesiąc aresztu; mieszkaniec Łodzi Józef Kulkiwicz za nieotwarcie drzwi mieszkania na żądanie policyi — na 25 rubli lub 2 tygodnie aresztu; Antoni Kaskiewicz, Stefan Kaczmarek i Jan Kliche za samowolne wtargnięcie do fabryki wbrew przepisom administracji fabrycznej — na 3 miesiące aresztu.

(a) **Kara akcyzy.** Na mocy postanowienia naczelnika akcyzy gubernii kaliskiej i piotrkowskiej, właściciel sklepu Dawid Gelbard (Piotrkowska 109), za sprzedaż wyrobów tytoniowych bez banderoli skazany został z mocy § 1204 Ust. o podatkach akcyzy na rb. 100 kp. 48. grzyw.

(a) **Z przytułku noclegowego.** Według sprawozdania za miesiąc wrzesień, z przytułku noclegowego chrześcijańskiego Towarzystwa dobroczynności korzystało 1,544 osoby, mianowicie 1,197 mężczyzn i 347 kobiet. W porównaniu z miesiącem poprzednim o 186 osób więcej. Dochód wyniósł rb. 108 kop. 8.

(a) **Za przemytnictwo.** Zarząd dróg żelaznych Nadwiślańskich, postanowił na przyszłość pracowników przyłapanych na przemycańcu jakiegokolwiek towarów lub rzeczy, podczas pełnienia obowiązków służbowych, uwalniać ze służby, nie zaś tranzlokować lub degradować, jak to praktykowano dotychczas.

(a) **Podatek dochodowy.** Buchalteria główna zarządu dróg żelaznych Nadwiślańskich zażądała od naczelników poszczególnych sekcji, ażeby nadesłali jej szczegółowe wykazy tych pracowników danej sekcji, którzy pobierają płace wyżej 1,000 rubli rocznie. Zbieranie takich danych ma związek z projektem wprowadzenia podatku dochodowego.

(a) **O przewozie benzyny w beczkach.** Zarząd kolei żelaznych, uznając propozycję kolei Wiedeńskiej o zakazie przewozu benzyny w beczkach za słuszną, wystąpił z przedstawieniem do rady kolejowej, ażeby benzyna i lżejsze produkty dylatacji ropy naftowej obowiązkowo przewożone były w naczyniach metalowych.

(x) **Z „Arfy“.** Współdział w wieczornicy muzycznej „Arfy“, która odbędzie się w sobotę dnia 9 b. m., przyjmą: panna Wanda Karwowska (śpiew), p. Adolf Sumiewski (deklamacja z tow. fortepianu), oraz chór „Arfy“ pod dyrekcją p. Tadeusza Joteyki. Deklamować również będzie panna W. K. Po skończeniu programu muzycznego odbędzie się tańce.

Początek wieczornicy o godzinie 8 1/2, wieczorem punktualnie.

(a) **Podejrzana dama.** Onegdaj, gdy 12-letnia uczennica I. R. powracała z gimnazjum do domu przy ulicy Wschodniej № 16, na rogu Średniej i Solnej, jakaś przyzwolcie ubrana dama wyszła z karety i usiłowała przemocą wciągnąć dziewczynkę do karety. Gdy R. zaczęła krzyżeć, dama ta uważała za właściwe ulotnić się.

(x) **Ze strazy.** W niedzielę, dnia 10 października, o godz. 7 rano odbyła się ćwiczenia IV oddziału Łódzkiej straży ogniowej ochotniczej w domu rekwizytowym tegoż oddziału.

(p) **Ogólnemu osłabieniu** wczoraj ulegli: dwaj mężczyźni i kobieta, która odwieziona do mieszkania na ul. Nowo-Zaczerwską. Wszystkim trójga doraźnej pomocy udzielił lekarz Pogotowia.

(p) **Na ulicy.** Wczoraj na ul. Średniej nr. 22 spotrzedzono leżącą jęczącą kobietę; była nią Cysta Pilatus, lat 18; przybyła z Tomaszowa, szukając pracy, a obecnie bez zajęcia, lecz w oczekiwaniu nastąpić mającego

za chwilę macierzyństwa. Lekarz Pogotowia odwiózł ją do Przytułku położniczego na ul. Dzielnej.

(p) **Wypadki.** Na ul. Zawadzkiej nr. 10 Bolesław Madujowski, malarz pokojowy, lat 49 spadł z rusztowania i złamał lewą nogę, odwieziony został do szpitala Poznańskich; na Nowym Rynku nr. 9 Maryanna Małycha, pracznica, lat 30, będąc nietrzeźwą, spadła z drabiny i potłukła się i na ul. Gubernatorskiej nr. 7 Bolesław Złociak, lat 8, uganiając się za gołęblami, spadł z dachu i okaleczył głowę. Wszystkim wyżej wymienionym osobom lekarz Pogotowia udzielił doraźnej pomocy.

(p) **Na kurocze żółdka** zapadli wczoraj: na ul. Piotrkowskiej nr. 50 Ignacy Daniłowski, ślusarz, lat 43; na ulicy Aleksandryjskiej nr. 14 Chana Kobylecka, żona handlarza, lat 36; na ul. Ludwika nr. 5 Michał Zawada, robotnik, lat 39 i na ulicy Kamiennej nr. 5 człowiek, lat około 40, z nazwiska i adresu nieznany. Wszystkim wyżej wymienionym osobom lekarz Pogotowia udzielił doraźnej pomocy.

(p) **Atak nerwowy.** Na ul. Nawrot nr. 39 Michał Drows, ślusarz, lat 40, dostał ataku nerwowego i dłuższy czas był bezprzytomny. Samowiedzę przywrócił mu lekarz Pogotowia.

(a) **Kradzieże.** Z mieszkania właściciela domu przy ul. Leszno nr. 51 Roberta Chałupskiego niewykryci złoczyńcy skradli różne rzeczy, wartości 115 rb.

— W fabryce Wigdora Kinstlera przy szosie Karolewskiej nr. 9 schwytano na gorącym uczynku robotnika, Teofila Borowskiego, który wynosił skradzione przybory miedziane do maszyn. Borowskiego aresztowano.

— (c) **Zamieszkałemu** przy ul. Lipowej nr. 43 Wacławowi Mikulskiemu, skradziono w tramwaju, dążącym do Helanowa, portfel wraz z 150 rb gotówki.

— Z mieszkania Lejzora Szydłowskiego na Starym Rynku nr. 6 niewykryci złodzieje, dostawszy się za pomocą wytrychu, skradli 30 wksli na sumę 800 rb.

*

(a) **Zmiany w duchowieństwie.** Dotychczasowy wikaryusz parafii Zgierz, ks. Wacław Niemyski zamianowany został wikaryuszem parafii Wszystkich Świętych w Warszawie.

(a) **Z komunikacji.** Moszek Kronchejm, mieszkaniec m. Łęczycy, uzyskał pozwolenie gubernatora piotrkowskiego na puszczenie w ruch samochodów dla przewózki pasażerów pomiędzy m. Zgierzem i Ozorkowem.

(a) **Napad w pow. będzińskim.** Na kilku porwracających ludzi szosą z Dąbrowy do Strzemieszce napadło czterech uzbrojonych bandytów i zrabowało kilkadziesiąt rubli.

WALKA CYGANÓW.

Cygan niejaki Pawłowski, żonaty od lat kilkunastu i otoczony 4 dziećmi, zaczął od pewnego czasu posądzać żonę swoją o zdradę ze starszym jego bratem, ojcem 9 dzieci. Z tego powodu między małżonkami wynikały kłótnie i różne nieporozumienia. Zazdrosny mąż czynił żonie niejednokrotnie gorzkie wyrzuty, bił ją tak, że współpodróżujący musieli często stawać w jej obronie. Nadto podejrzliwy małżonek, który, mówiąc nawiasem, otrzymał za żonę w posagu aż kilkadziesiąt tysięcy rubli, trwonit pieniądze przy lada okazji na pijatyki i hulanki, nieczuły na lzy żony oraz uwagi krewnych, a nawet samego wójta.

Wreszcie przed kilku dniami pobił znów żonę dotkliwie, twierdząc, że skradła mu 200 rubli i zamierza uciec z „kochankiem“.

Posądzana o wiarołomstwo żona, jak również i rzekomy kochanek, postanowili oczyścić się z niesprawiedliwego zarzutu złożeniem przysięgi. W tym właśnie celu przybyli do Łagiewnik.

Przysięgę wykonali oboje w kościele przed wielkim otarciem wobec wszystkich cyganów całego taboru oraz tłumu ciekawych.

Podejrzliwy małżonek nie chciał być obecnym przy tym akcie i uciekł z taboru.

Po złożeniu przysięgi, cyganie ochrzcili nowonarodzone dziecko, zapraszając w kumotry miejscowych mieszkańców, poczem odjechali do wsi Krzywie, gdzie w karczynie pili za zdrowie nowonarodzonego i po krótkim popasie wyruszyli do Zgierza.

Na drodze tabor podzielił się na dwa wrogie obozy, między którymi zaważała bitwa. Za oręż służyły pięści, kije, a nawet topory; bili się mężczyźni, kobiety i dzieci.

Walka trwała krótko, ale wielu walczących dotkliwie pobito i poraniono.

Zanim przybyła straż ziemska, cały tabor pośpiesznie odjechał.

Powodem walki był podobno opisany wyżej dramat małżeński, ponieważ Pawłowski miał jakoby znaleźć się pod wieczór w taborze i rwać się do bicia żony, nie przywiązując wagi do złożonej przez nią przysięgi. (a)

Dział finansowy.

Finansiści angielscy w Rosji. Z dzienników angielskich dowiadujemy się, że w tych dniach bawił w Petersburgu lord Revelstoke, należący do rady zarządzającej wielkim domem bankowym w Londynie „Baring-Bros“. Jako przed stawiciel jednej z najznakomitszych firm finansowych w świecie, lord Revelstoke odbywał na rady z ministrem skarbu Kokowcewem, w kwestyi finansowych przedsięwzięciach angielskich w Rosji. W naradach brał także udział zarządzający bankiem państwa, Timaszew.

Z rynków pieniężnych. Dyskonto prywatne w Berlinie notowane wczoraj bez zmiany po 3 i pół proc. Pieniądz dzienny oddawano po 4 — 3 i pół procent. Rynek paryski wobec podrożenia pieniądza wycofuje gotowiznę z rynku berlińskiego.

Falszywe banknoty angielskie. W tych dniach w Petersburgu, jak donosi „Torg. Prom. Gaz.“, ukazały się w obiegu falszywe banknoty angielskie 5-funtowe.

Pożyczka. Wobec pogłosek o projektowanej jakoby emisji nowej pożyczki premiowej ministerium finansów oświadcza kategorycznie, że o żadnych tego rodzaju projektach nie myślało. (Birż. Wied.)

Z prasy rosyjskiej.

Browar charbiński. Telegram korespondenta charbińskiego „Russk. Słowa“ w sprawie zachowania się konsula niemieckiego Baumüllera wywołał burzę w prasie niemieckiej. Prasa ta, zwłaszcza „Berliner Tageblatt“, uniewinnia konsula, uważając postępowanie jego za słuszne, Charbin bowiem leży na terytorium chińskim, poza granicami sfery wpływów rosyjskich. Ton prasy jest wyzywający.

Prasa niemiecka domaga się, aby rząd ces. Wilhelma II wskazał Rosji należne miejsce i wyjaśnił, iż Mandżurya wogóle, a Charbin w szczególności nie jest już terytorium rosyjskim.

Z Charbina donoszą w sprawie tegoż samego zajścia do „Russk. Słowa“ o powszechnem oburzeniu na Niemców w tamecznej kolonii rosyjskiej. Projektowany jest tam bojkot Niemców, jako jedyny oręż, za jaki, w odpowiedzi na butę krzyżacką, chwycić można.

Z WARSZAWY.

* **Frekwencja w pociągach „Lux“.**

Wczoraj przybył do Warszawy w drodze z Ostendy do Władystoku pociąg „Lux“. Przyjechało nim do Warszawy z zagranicy osób 16, jadą dalej — do Moskwy 23 osoby, na Daleki Wschód — 15. Z Warszawy podróży z biletami na Daleki Wschód nie było.

* **Projekt samorządu.**

Do udziału w organizowanych przy ministerium spraw wewnętrznych naradach nad opracowywaniem projektu samorządu dla miast Królestwa Polskiego, zgodnie z poleceniem general-gubernatora warszawskiego, powołano z gubernarstwa warszawskiego, Maryana hr. Starzeńskiego z Rudy Mińsko-Mazowieckiej. Co do mianowania drugiego delegata od rosyjan decyzya jeszcze nie zapadła.

* **Wyjaśnienie.**

Główny zarząd spraw fabrycznych i górniczych zawiadomił warszawski urząd fabryczny o następującej nowej uldze, ustanowionej dla drobnych zakładów przemysłowych. Inspektorowie fabryczni, sporządzając protokoły o pogwałceniu przepisów fabrycznych w takich zakładach, powinni najpierw zbadać przyczynę wykroczenia, i jeśli nie stwierdzą złej woli, lecz tylko nieznaną jomość przepisów lub niemożność zastosowania się do nich, to sporządzając protokoły, powinni udzielić właścicielom zakładów odpowiedniego wyjaśnienia.

Z dzielnic polskich.

ZE LWOWA donoszą: Na posiedzenie sejmiku przybył minister skarbu dr. Leon Biliński i oświadczył, że sesja sejmiku trwać będzie do dnia 16-go b. m. Sesja rady państwa rozpocznie się w dniu 20 b. m.

Rada m. Lwowa przyjmowała obiadem przybyłych na sejm: ministra skarbu Bilińskiego, ministra Galicji Dulębę, namiestnika d-ra Bobrzyńskiego, marszałka kraju, Stanisława hr. Badeniego, i prezesa Koła polskiego w radzie państwa, prof. d-ra Stanisława Głabińskiego.

— Wczoraj spłonęła część miasta Żydaczowa. (Miasto nad rzeką Stryjem w Galicji Wschodniej. Za panowania króla Ludwika węgierskiego zamek tamtejszy zajęła załoga węgierska, którą usunięto dopiero w roku 1390. Niszczone przez napady tatarów i przemarsze wojsk, oraz przez powietrze morowe, miasto podupadło i do tej pory nie podźwignęło się do dawnej wielkości. Obecnie liczy zaledwie około 3,000 mieszkańców).

Z LITWY I RUSI.

Niemcy wiec na Rusi. Do Rady państwa wybrany został od gubernii kijowskiej hr. Bobrinskij, na którego głosowali również polacy, a który oświadczył w rozmowie z dziennikarzami, iż jest zdecydowanym konstytucjonalistą.

— Powrót do przeszłości — wyraził się hr. Bobrinskij — jest niemożliwy. Należy też, jego zdaniem, zrównać prawa wszystkich narodowości. W Radzie państwa należeć ma hr. Bobrinskij do grupy centrum.

Na zgromadzeniu przedwyborczym administracja wzbroniła polakom obrad w języku polskim. Postanowiono zatem przystąpić do głosowania bez rozpraw, a polacy demonstracyjnie odmówili pisania na kartkach balotujących po rosyjsku „da“ i „nie“ i stawiali „plus“ albo „minus“, „Dziennik Kijowski“ uważa to zgromadzenie za pierwszy niemy wiec w Rosji.

Ostatnia poczta.

— Fakt wyboru Kutlera na posła do Dumy wywołał wśród kadetów silne wrażenie. Kadeci nie spodziewali się nawet, aby podczas wyborów mógł on dostać odrazu większość głosów.

Przywódcą kadetów, Milukow, wyjeżdża do Moskwy, w celu poprowadzenia kampanii wyborczej. Przywódca komitetu centralnego, ks. Dołgorukow wyraża przekonanie, że kadeci zwyciężą i w Moskwie, gdyż ludność straciła już zupełnie zaufanie do październikowców.

— W motywach wyroku sądu zagrzebskiego powiedziano. Co do 30 u podsądnych okazało się, że za pomocą agitacji ustnej i piśmiennej i przez zakładanie różnych stowarzyszeń zamierzano oderwać Chorwację, Bośnię i Hercegowinę i utworzyć pod berłem króla serbskiego jedno państwo serbskie. Aby tego dokonać, podsądni zawiązali stosunki z południowo-słowiańską partią rewolucyjną, utworzoną w Białogrodzie, i rozpowszechniali portrety króla Piotra, przedstawiając go ludowi jako legalnego monarchę ziem południowo-słowiańskich. Dalej powiedziano w motywach: Sąd złagodził kary, jakie na zasadzie prawa należałoby zastosować: Pribiczewiczom karę śmierci, a innym karę od 10 do 20 lat więzienia. W motywach wyroku powiedziano także, że niezależna partya serbska utrzymywała stosunki ze spiskowcami.

— We Francji rozpoczął się strejk robotników w dokach okrętowych, strejk częściowy w Hawrze, a częściowy w Bordeaux.

— W czasie rozpraw nad wazami sprawami budżetowymi, Asquith wyszedł nagle z sali posiedzeń izby gmin i wyjechał do Balmoralu, dokąd niespodzianie wezwał go telefonicznie król Edward. Temu wyjazdowi prezesa ministrów przypisują wielkie znaczenie, tem więcej, że odbył się on bezpośrednio po audyencji u króla hr. Cawdora, najwybitniejszego członka opozycji w izbie lordów. W kłach liberalnych przypuszczają, że z wysokości tronu będzie wywarty wpływ w celu zapobieżenia ciężkiej walce konstytucyjnej.

— Do „Temps“ donoszą z Madrytu: Rząd hiszpański opracowywa długą notę do mocarstw, które podpisały akt algieraski. W nocy tej rząd madrycki ma wyklomaczyć swoje postępowanie w Marokku i zaprotestować przeciw udzielaniu kabilom na Ryfie pomocy w pieniądzech i broni.

— Z Białogrodu donoszą: Rocznicę aneksji Bośni i Hercegowiny serbowie zamierzają obchodzić w Białogrodzie, jako narodowy dzień żałoby. W dniu tym ma odbyć się wielki wiec, w celu zaprotestowania przeciw aneksji. Zamierzony jest także pochód po ulicach miasta. Wszystkie sklepy i teatry mają być zamknięte.

— Wczoraj pod przewodnictwem ks. Henryka pruskiego odbyło się posiedzenie komitetu przygotowawczego wyprawy do bieguna północnego balonem systemu <Zeppelin>. Uchwalono wysłać naprzód wyprawę na Spitzberg w lecie 1910 r., oraz rozpocząć budowę nowego wielkiego balonu, któryby mógł odbyć podróż do bieguna północnego i powrócić. Podróże próbne tego balonu rozpoczyna się w roku 1910 w jednym z portów niemieckich.

— Z powodu udzielenia małżonce następcy tronu, arcyksięcia Franciszka Ferdynanda, tytułu księżny (Herzogin) przez cesarza Franciszka Józefa, cała prasa węgierska wita księżnę, jako przyszłą królową węgierską, oświadczając, że podpisane przez nią swego czasu zrzeczenie się praw do tronu nie jest ważne dla państwa węgierskiego. Jednomyślność artykułów prasy węgierskiej w sprawie powyższej posiada charakter demonstracji.

TELEGRAMY.

Petersburg, 6 października. (P.) Do Dumy państwowej wniósł główny zarząd oddzielnego korpusu żandarmerii projekt powiększenia sztabu dodatkowego gubernialnych zarządów żandarmerii.

Petersburg, 6 października. (P.) Minister skarbu wniósł do Dumy państwowej projekt podwyższenia niektórych opłat stemplowych, oraz zmiany niektórych artykułów ustawy stemplowej.

Petersburg, 6 października. (P.) Sąd okręgowy, rozpoznawszy bez udziału przysięgłych sprawę adwokata przysięgłego Syrkina, redaktora dziennika <Woschod>, oskarżonego o wydrukowanie artykułu o pogromie białostockim, uznał Syrkina winnym rozpowszechniania pogłosek fałszywych, oraz obrazy wojska i skazał go na zapłacenie stu rubli kary, lub areszt miesięczny.

Petersburg, 6 października. (P.) Sąd okręgowy skazał żonę generała majora Rudenki na 25 rubli kary za znieważenie w depeszy telegraficznej prezesa wydziału cywilnego petersburskiej izby sądowej.

Petersburg, 6 października. (P.) Rada ministrów przychyliła się do propozycji ministerium spraw wewnętrznych, aby zwołać przy komisji rabinicznej specjalny zjazd przedstawicieli żydów dla rozpoznania kwestyi, dotyczących się wiary żydowskiej.

Nowoczerkask, 6 października. (P.) Pomiedzy stacyami Jaryżenska i Budarino kolei gniazdocaryńskiej rozbił się pociąg towarowy. Dwa wagony naładowane towarami uległy zupełnemu rozbiciu, 4 zaś cysterny oraz tor są uszkodzone.

Charbin, 6 października. (P.) Z Girynu donoszą tu telegraficznie, że zabity został zarządzający agencją handlową kolei wachodnio chińskiej, Lewandowski. Szczegółów na razie brak.

Petersburg 6 października. (P.) Petersburska agencja telegraficzna otrzymała od ministerium spraw zagranicznych następujące jeszcze szczegóły o zajściu w Charbinie: Rosyjski konsul generalny w Charbinie miał rozmowę z konsulem niemieckim z Mukden, w odpowiedzi zaś na protest z powodu działalności poddanych niemieckich, będących współwłaścicielami browaru „Charbin“, otrzymał dziś od konsula niemieckiego w Charbinie list, w którym konsul oświadcza, że po zbadaniu sprawy doszedł do przeświadczenia, iż Towarzystwo browaru nie może rościć sobie prawa do opieki państwa niemieckiego, wobec czego kazał zdjąć flagę niemiecką z gmachu browaru. Jednocześnie sprawę przeciwko poddanym niemieckim o znieważenie czynne urzędników rosyjskich podczas pełnienia przez nich

obowiązków służbowych przekazano do rozważenia konsulowi niemieckiemu w Mukdenie.

Wiedeń, 6 października. (Wl.) „N. Fr. Presse“ donosi ze Lwowa, że prezes Koła polskiego, dr. Głabiński, interweniował u ministra spraw zagranicznych hr. Aehrenthala celem wstrzymania egzekucyi w Wilnie nad poddanym austriackim, Zakrzewskim. Hr. Aehrenthal dał odpowiedź, że w sprawie tej odniósł się jeszcze 29 września do rosyjskiego ministerium spraw zewnętrznych w Petersburgu, na którego interwencyę minister wojny polecił telegraficznie wstrzymać egzekucję.

New-York, 6 października. (Wl.) W Portland aresztowano anarchystę Wrighta, podejrzanego o zamiar dokonania zamachu na prezydenta Tafta. Wright usiłował zbliżyć się do prezydenta z aparatem fotograficznym, w którym miał ukryty rewolwer. Policja amerykańska jest przeświadczona, że udaremniony zamach stoi w związku z zapowiedzianą zemstą anarchistów za wydalenie ze Stanów Zjednoczonych anarchistów włoskich.

Berlin, 6 października. (Wl.) „Nordd. Allg. Zeitung“ donosi, że w Berlinie odkryto korespondencyę na tle seksualnem prowadzoną na wielką skalę przez panny, pochodzące nawet z arystokracji, z murzynami z Afryki, pod pozorem zbierania marek pocztowych na wykupno niewolników murzyńskich.

Frankfurt nad Menem, 6 października. (Wl.) Na wystawie tutejszej, w hali maszyn, skutkiem nieostrożności robotnika, zdarzył się wybuch prochu. Dwie osoby zabite.

Madryt, 6-go października. (P.) Jak donosi „Correo“, wczoraj odbyło się zebranie wybitnych działaczy społecznych, na którym poruszono sprawę skuteczności wysłania do Marokka 150,000 żołnierzy i utworzenia rezerwy z 50,000 na przypadek, gdyby wojsko sultana marokańskiego miało istotnie wziąć udział w działaniach wojennych plemion marokańskich przeciwko hiszpanom.

Sofia, 6 października. (P.) Rocznicę ogłoszenia niezależności Bułgarii obchodzono nabożeństwem uroczystym w Tyrnowie w obecności króla, rodziny królewskiej, ministrów i przedstawicieli władz miejscowych. Odbył się przegląd wojsk, wieczorem obiad. Urządzono pochód z pochodniami. W mieście ogólne ożywienie i entuzjazm. W Tyrnowie zgromadziło się wielu mieszkańców miast i wsi okolicznych.

W Sofii i we wszystkich miastach prowincjonalnych odbyły się nabożeństwa uroczyste, przeglądy wojsk, a wieczorem iluminacye. Wszędzie ludność z zapalem obchodzi rocznicę ogłoszenia niezależności Bułgarii.

Z ostatniej chwili.

Madryt, 7 października. (Wl.) Korespondent dziennika hiszpańskiego „Feraldo“, zbadawszy osobiscie stan rzeczy w Tetuanie, uważa za swój obowiązek przestrzedz rząd, że w Maroko zaosł się na bardzo poważne wypadki i w tej chwili bardzo być może, że sultan marokański operuje przeciw hiszpanom.

Kraków, 7 października. (Wl.) Strajkujący robotnicy w Zagłębiu krakowskim w Kierczu i Tenczynku — rozpoczęli już pracę. Strajk górniczy w Sierszy trwa dalej. Również strajkują w Jaworznie.

Berlin, 7 października. (Wl.) Wystanie wszystkich okrętów tureckich do Litwadi ma ważne znaczenie polityczne.

Berlin, 7 października. (Wl.) „Berliner Tageblatt“ stwierdza, że w poznańskim szerzy się ogromna antimilitarna agitacya posłów demokratów. Krygerferajny stwierdzają znaczny ubytek członków w ostatnich czasach.

Londyn, 7 października. (Wl.) Oczekiwane wczoraj w angielskiej izbie niższej ważne wiadomości rządu, wskutek niespodziewanego powołania prezydenta ministrów do króla zawiodły.

Ministerium odroczyło na 2 tygodnie obrady nad reformą finansową, aby osiągnąć przez ten czas porozumienie obydwóch izb.

Paryż, 7 października. (Wl.) Pani Boulanger, wdowa po słynnym generale, zmarła w Paryżu.

S. + P.

TEODOR CHĄCINSKI

fabrykant

opatrzony śś. Sakramentami, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach zasnął w Bogu, dnia 5 października r. b., w wieku lat 44.

Pogrążeni w głębokim smutku: matka, teść, żona wraz z synem, bracia, bratowe i szwagrowie zapraszają krewnych, kolegów, przyjaciół i znajomych na nabożeństwo żałobne w kościele po-bernardyńskim w Piotrkowie w piątek, dnia 8-go października r. b., o godz. 10-ej zrana, oraz na wyprowadzenie zwłok z tegoż kościoła, o godzinie 4-ej po południu, na cmentarz miejscowy.

2155

Z KRÓLESTWA.

Balon w Ostrołęce. Po kilkudziesięciogodzinnej podróży powietrznej wylądował pomysłnie pod miastem balon amerykański, jeden z 20-tu, które wzniosły się na placu popisów aeronautycznych w Schlieren pod Zurychem w Szwajcaryi w niedzielę ubiegłą, o godz. 3 po południu. Aeronauta

amerykanin Mix zdrów, został przez władze aresztowany. Zwrócił się on do poselstwa amerykańskiego w Petersburgu, z prośbą o interwencję.

Amerykanin Mix i francuz Roussell wyruszyli z Zurychu balonem „Bon Stern” (?) w niedzielę, o godz. 3 po południu. Balon spadł we wtorek, o godz. 3-ej zrana, w pobliżu osady Gutowo, 14 wiorst od Ostrołęki, zaczepiając o drzewa. Zdjęto go z drzew przy pomocy włóścian o godz. 6 rano.

Podróż odbyli aeronauci pomysłnie. Wylądowanie nastąpiło śpieszniej, niż zamysłano, skutkiem deszczu, który przemoczył i obciążył oponę balonową.

Maszyna do prania „Cała Para”

JOHNA

Nie drze i nie niszczy bielizny nawet najdelikatniejszej. Pierze czysto, szybko i łatwo, gdyż tylko za pomocą gotującej się wody i parą 105 stopni temperatury.

Wyłączna sprzedaż:

Ul. WIDZEWSKA № 50, telefon 11 21

2053-1

WACŁAW KOSSAKOWSKI.

Kapelmistrz F. ADAMCZYK

poleca

ORKIESTRĘ Teatru Polskiego

oraz KWARTET SOŁOWY z FORTEPIANEM

na bale rauty, koncerty etc. — Zastać można od 12 ej do 3-ej po południu, ul. Szkolna 34. m. 1. 2124-3

RAZ TYLKO!!!

wyprubujcie

MYDŁO NAFCIANE

a przekonacie się że jest najlepsze i innego nadal używać nie będziecie. Pierście podług przepisu.

Żądajcie we wszystkich sklepach i sklepikach. Strzeżcie się fałszykatów.

Mydło nafciane przygotowane jest metodą p. T. B. Greenwooda, dyr. fabr. CANNAN'S SOAP WORKS Ltd. w Bradfordzie (Anglia) w fabryce firmy:

Hordliczka i Stamirowski w Łodzi.

Hurtową sprzedaż: **Edmund Bogdański, Dzielna № 30, tel. 1126.**

2084-4

PIĘGI, Crem Venus

usuwa znakomity i skuteczny St. Górskiego, Warszawa, Leszno 12. Polecany przez powagi lekarskie i nagrodzony na wystawach higienicznych najwyższymi odznaczeniami. Żądać wszędzie. Cena 50 kop. i rb. 1. Wystrzegać się naśladownictw

Puder Venus st. GÓRSKIEGO, najdelikatniej przystaje do twarzy, jest higieniczny, nieszkodliwy, analizowany na wystawach lekarsko-higienicznych, dla pań, jako najlepszy nagrodzony i polecany. Sprzedaż wszędzie 15. 30 50 kop. i rb. 1. 1383-106

Zarząd drogi żelaznej Fabr.-Łódzkiej

niniejszem zawiadamia wysyłających ładunki, że na stacyi towarowej Łódź-Fabryczna w d. 11 października now. st. 1909 roku o godz. 10 rano, na zasadzie §§ 40 i 84 Ogólnej Ustawy rosyjskich dróg żelaznych, będą sprzedane z głośnej licytacji niewykupione przez odbiorców towary, przybyłe w m. wrześniu 1909 r. za frachtami: Kalarasz Pol. Z. 45480 wino besarabskie, Abram Berginer, zaliczenie 7 rb. 25 k; Moskwa tow. M. Brz. 44129 konfitury, A. I. Abrykosow i Syn; Moskwa Kar. 411386 odpadki bawelniane, dostlane przy dodatkowych dowodach st. Moskwa tow. M. Brz. 77769 nieprzyjęte przez odbiorcę Szaca.

W razie, gdyby licytacja w dniu wyżej oznaczonym nie doszła do skutku, to powtórna ostateczna sprzedaż odbędzie się na st. Łódź-Fabryczna dnia 12 października n. st. 1909 r. o godzinie 10 rano. 2157-1

Do większego zakładu leczniczego na prowincyi poszukiwany jest administrator z kaucją; dla kaucyi zabezpieczenie hipoteczne. Również zaraz potrzebny przedsiębiorca dla objęcia restauracyi w zakładzie. Oferty pod „Zakład“ — „Rozwój“ 2120-3-3

„MIMON“
Biuro przepisują papierów na maszynach, Łódź, Zielona 11. —
Biuro przepisuje na maszynach: listy handlowe, rachunki, dokumenty sądowe, prośby, skargi, apelacje, kasacje, ustawy i t. p. 2129-3-2

NAUCZYCIEL

Wacław Piechocki urządza całoroczne komplety dla dzieci inteligentnych, przygotowuje do szkół i na świadectwa nauczycielskie. Mikołajewska 67 u doktora Mitelstaedta. Wiadomość od 7 do 8 1/2. 2146-3-1

Do WP. właścicieli, budujących obecnie domy w czworoboku: Zawadzka-Nawrot-Zachodnia-Mikołajewska. Towarzystwo Krzewienia Oświaty, poszukując lokalu na salę odczytowa i biuro Tow., uprasza WP. o składanie ofert na imię Zarządu do biura T. K. O. (Zawadzka 17). Biuro czynne codziennie od 6-8 wiecz. i od 10-12 rano w niedziele. 2133-3-2

Nagrody 25 rubli!
Na stacyi kolei Fabr.-Łódzk. w d. 3 października, o godz. 8 1/2 wiecz., zgubiono woreczek skórzany, zawierający 3 pierścionki, kolczyki i kilka rubli pieniędzy. Łaskawy znalazca raczy zwrócić za wymienioną nagrodą i zgłosić się do domu przy ul. Przejazd 46 m. 9. 3134-3-3

Potrzebny portyer
umiejący poprawnie pisać, do fabryki Maksym. Szyffera, ul. Wólczańska 127. 2132-3-3

Obiady prywatne
zdrowe i smaczne z własnych produktów poleca: „Zagon“, Skład masła i produktów wiejskich, Piotrkowska 103 w prawej oficynie m. 22. 2112-3-2

Kupię lub wynajmę sklep

w ożywionej dzielnicy. Wiado-mość: Konstantynowska 57, Jarocińska. 2136-3-2

Migreno - Nervosin!
natychmiast usuwa ból głowy i migrenę. Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Żądać w aptekach i skl. aptecz. tylko oryginalnych proszków po 10 k. szt. — Pudełko 120 k. Główn. skl. Tow. Akc. L. Spiess i Syn 645r100

PRACOWNIA SUKIEN „Bronisławy-Wandy“
Główna 50
przyjmuje i wykonywa wszelkie roboty w zakres krawiecczyzny wchodzące — starannie i niedrogo. 2152-8-1

Pierwsza Chrześcijańska Lecznica chorób zębów i jamy ustnej
teraz: ulica Piotrkowska 133. 2651r

SKLEP
z mieszkaniem zaraz do wynajęcia, niedrogo. Widzewska 76. blisko poczty. Dowiedzieć się można: Piotrkowska Nr. 115, front, II-e piętro, m. 5. 21273-1

Praktykant

biurowy potrzebny do Łódzkiej fabryki kleju: Zgłaszać się z ofertami od 11-ej do 12-ej rano. 2154-3-1

4-ro klasowa szkoła J. RADWAŃSKIEGO
Cegielniana II.
przypasabia na świadectwa nauczycielskie i inne. 2153-6-1

ODCISKI

brodawki, zgrubiałą skórę usuwa najskuteczniej znano i nagrodzone. Wielkim Złotym Medalem w Paryżu
ARAGO
St. GÓRSKIEGO, Warszawa, Leszno 12. Cena 35 i 60 kop. Żądać wszędzie. Wystrzegać się naśladownictw. Zwracać uwagę na markę Gladiator. 1384-307

Pracownia kołder watowych
gotowych i na obstatunek, oraz pachowych na sposób zagraniczny. Nawrot 72. 2135-3-2

Maszyna do pisania,
otomana bordo pluszowa, łózko angielskie, stół, kilka krzesła giętych wyplatanych, wszystko prawie nowe, niedrogo do sprzedania. Zielona nr. 11 m. 4, front, I-e piętro. 2131-3-2

ODEON

Przejazd 2 róg Piotrkowskiej.

3 razy w tygodniu zmiana programu — w niedziele, środy i piątki. NADER ZAJMUJĄCE OBRAZY!

Nowość! Pierwszy raz w Łodzi! **Nowość!**
Od piątku dnia 8-go października 1909 roku

Tylko na czas krótki codziennie od 8-ej wieczorem nad program

NADZWYCZAJNE SEANSE

znakomitego mnemo-technika **Witolda Witburskiego** posiadającego **FENOMENALNĄ PAMIĘĆ.**

CENY MIEJSC ZWYCZAJNE.

Skład Masła

Piotrkowska 117 m. 2,
Poleca masło w różnych gatunkach, mianowicie:

SMIETANKOWE ŚWIEŻO SOLONE I KUCHENNE.

Sprzedaz hurtowa i detaliczna. 2149-6-1

Agatol

Poleca: Laboratorium St. Górskiego, Warszawa Leszno 12.—Nagrodzony na 5-lu wystawach za skuteczne i higieniczne działanie — tymolowy proszek, eliksir i pasta do czyszczenia zębów i konserwowania dziąseł, odznacza się silnym aromatem, dezynfekuje i odświeża jamę ustną, chroni zęby od przedwczesnego próchnienia i bólu, dając im zdrowy i biały wygląd. Geny: proszku 20 i 35 kop., eliksiru 30 i 50 kop., pasty 20 kop. **Znajdź wszędzie.** 1485-30-6

Bracia Pfeiffer

Łódź, ul. Nawrot № 13

polecają znane ze swej dobroci towary na garnitury męskie **Tkałni Udziałowej** pod firmą

Oskar Gerlicz w Zgierzu

oraz

WYROBY BAWELNIANE

I-szego Tkackiego Związku Roboczego w Łodzi.

Sprzedaz hurtowa i detaliczna.

Sprzedaz hurtowa i detaliczna.

Smaczne i zdrowe Pieczywo

jest tylko w piekarni

R. TRENKLER, ul. Cegielniana № 67.

Chleb na sposób moskiewski wyrabiany przez specjalistów fachowych. **Czystość i higiena wypieku gwarantowana.**

Filie: Piotrkowska 116, Orła 8 i Przejazd 50. 1568-100-16

Drabne ogłoszenia.

A.A.A.A.A. Francuzkę świeżo przybyłą poleca biuro Rościszewskiej Przejazd 14. 3916-2-1

A.A.A.A.A. Wychowawczyni: nauczycielki i freblanki, nauczycieli, cudzoziemki, gospodynie, osoby pracujące w handlu i biurach poleca biuro Rościszewskiej, Przejazd 14. 3387-6pc8

A.A.A.A.A. Biuro pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwiskiej (Piotrkowska № 92) poleca nauczycielki, nauczycieli różnej narodowości do lokali i na posady stałe; freblanki—wychowawczynie, ochroniarzki, bony, gospodynie, osoby do towarzystwa, kasyerki, ekspedientki, buchalterki. 3703 12 5

A.A.A.A. Bony izraelski i niemiecki otrzymują korzystne posady. Biuro Pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwiskiej — Piotrkowska 92. 3852-3-3

A.A.A.A. Biuro Pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwiskiej poleca francuzkę tylko co przybyłą z Szwajcarii. 3853-3-3

A.A. Nauczycielki z niemieckiego, kim, muzyką, otrzymała korzystne posady, demi-placę. Biuro Pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwiskiej, Piotrkowska № 92. 3854-3-3

A. Potrzebny wspólnik—wspólniczka, elchy lub z udziałem pracy do rozszerzenia korzystnego, wyrobionego interesu. Egzystencja wygodna, pewność zupełna. Oferty „Spółka”, „Rozwój”. 3906-1

A. Natychmiast potrzebny jest energiczny agent—inkasent z gwarancją. Zgłaszać: Południowa 20 stróż wskazuje. 3903-1

Aparat fotograficzny znanej zagranicznej fabryki, w świetnym stanie do sprzedania w łom bardzie, Piotrkowska 69. 3923-3-3

Buchalter ratynowany, energiczny, z niemieckim potrzebny natychmiast. Oferty i zycorys w „Rozwoju”. „Samodzielny”. 3886-3-1

Bryczka w dobrym stanie na gumach do sprzedania. Widzewska 39, pralnia 3820-4-1

Bliacharz zdolny, obznajomiony z robotami fabrycznymi, poszukuje stałej posady w fabryce. Oferty uprasza złożyć w Administracji „Rozwoju” pod S. B. 3825-4-3

Buldog rasowy 2 miesięczny do sprzedania. Wiadomość u stróża, Główna № 56. 3882-1

Człowiek do rozwożenia piwa (Bliverleger) izraelski z kawy cya potrzebny. Mikołajewska 34 m. 57. 3840-3-3

Do sprzedania kawiarnia z dwoma bilardami kreglowym i piramidkowym, razem lub oddzielnie. Bałuty, ul. Łagiewnicka № 27. 3747-3-3

Do wynajęcia magazyn murywany oraz szopy na wszelkie towary. Wiadomość Widzewska № 99. 3866-3-2

Do sprzedania piekarnia z powodu zmiany interesu. Wiadomość dom p. Kostrzewskiego, w osadzie Parzeniczew, powiatu łęczyckiego. 3901-3-1

Do wynajęcia pokój duży frontowy zaraz. Długa 19-4. 3905-1

Jadąc dorozką ze stacji Dęgi Zel F. L. zgubiono ręczną torebkę damską, z paszportem zagranicznym i papierosnicą. Łaskawy znalazca raczy zwrócić za wynagrodzeniem: Przejazd 6 m. 6. 3912-1

Ogólne zwyczajne zgromadzenie członków Tow. „LUTNIA”

odbędzie się w dn. 13 października r. b., o godzinie 8 1/2 wiecz., w lokalu Towarzystwa, Piotrkowska 108.

Porządek dzienny: 1) Sprawozdanie za rok 1908/9; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu na rok 1909-1910; 4) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wnioski członków.

Gdy ogólne zgromadzenie w I-ym terminie nie dojdzie do skutku z powodu niestawienia się dostatecznej ilości członków (1/2—135), następne zgromadzenie odbędzie się również w lokalu T-wa w dniu 20 października r. b., o godz. 8 i pół wieczorem, bez ponownych o tym terminie zawiadomień; uchwały zaś, powzięte przez zgromadzonych, będą prawomocne bez względu na ilość obecnych na nim członków T-wa. 2150-1

KAROL SOMYA

Łódź, Piotrkowska 192

Skład artykułów technicznych, Żelaza i Stali

POLECA

Węże gumowe (szlauchy) we wszystkich grubościach.

Węże parciane wewnątrz gumowane,

Węże parciane pojedyncze i podwójne,

Przyty gumowe do pomp, oraz wszystkie

Artykuły techniczne **Rosyjsko-Amerykańskiej Fabryki Wyróbów Gumowych w Petersburgu.** 1462b

Jest do sprzedania budka do sprzedaży węgla. Ul. Pańska № 59. 3830-3-3

Kradens do sprzedania. Konstancynowska № 50 m. 4. 3841-3cs2

Kupię sklep spożywczy w dobrym punkcie. Nie dalej jak 15 minut drogi od Rynku Geyera. Oferty w „Rozwoju” pod „Łodzianin”. 3863-3-2

Młody człowiek, umiejący pisać po polsku i po niemiecku rozmawiać, poszukuje jakiegokolwiek posady. Aleksandrowska 26 m. 67. 3881-2-1

Młody człowiek, znający języki polski, rosyjski i niemiecki, poszukuje miejsca ekspedienta lub jakiegokolwiek innego. Wólczańska 37, stróż wskazuje. 3864-2-2

Mieszkanie, składające się z 1 pokoju i kuchni, potrzebne w każdym czasie. Oferty składać w „Rozwoju” pod I. K. 3849-3-2

Potrzebna jest zaraz do restauracji dobrej wykwalifikowana kucharka, skromna, czysta, pracowita, skromnych wymagań, świadectwa pożądane, pierwszeństwo, które już pracowały w restauracji. Wiadomość w „Rozwoju”. 3847-3-2

Potrzebne zdolne panny do szycia. Ulica Nawrot № 2 m. 21. 3844-3cs2

Poszukuję niedrogiej stancji dla chłopczyka, pożądana z przysposobieniem do klasy I-ej gimnazjum. Oferty sub „100” z ceną do Adm. „Rozwoju”. 3848 2c2

Pranię sprzedam z powodu wyjazdu. Pabianiec, ulica Długa № 338. 3902-3-1

Potrzebne zdolne prasowaczki. Lipowa 89. 3899-2-1

Potrzebny uczeń do handlu, z praktyką. Wiadomość E. Borkanski, Dzielna 30. 3893-3-1

Potrzebna dwóch czeladzi bliacharskich na akordowe roboty. Orła 5, K. Zell. 3892-3-1

Potrzebna zaraz zdolna panna do kantoru. Ulica Widzewska № 38, A. Piskorski. 25 rubli kaucyi. 3884-1

Potrzebny czeladnik szewski na wszelkie roboty. Wiadomość Nowo-Cegielniana № 28, oficyjna, m. 46. 3826-3-3

Poszukuję posady kasyerki lub ekspedientki, na żądanie mogą złożyć kaucyę. Widzewska 109 m. 12. 3910-3-1

Pracownia sukien damskich i dziecięcych oraz kostiumów. Główna 51 m. 7 II p. 3770-4-4

Potrzebna osoba inteligentna do starszych dzieci i pomocy w gospodarstwie przy sprzątanu. Świądectwa wymagane. Piotrkowska 99, Goldblum. 3907-1

Pomocnik buchaltera z dobrą kwalifikacyami poszukuje jakiegokolwiek posady. Wezwana prosię składać pod „M” w Administracji „Rozwoju”. 3911a3p1

Potrzebne są zaraz bardzo zdolne stanczarki i spódniczarki. Piotrkowska 19. 3845-3-3

Plac do sprzedania: 19,000 łokci kw. przy stacji tramwajowej. Plac narożny z zadrzewieniem, zdalny pod budowę letnich mieszkań, na żądanie może być w połowie. Wiadomość w Łodzi: Pasz Szulca № 11 m. 28. —3824

Potrzebny chłopiec do terminu. Zakład rowerów, ul. Mikołajewska № 30. 3824-3-3

Potrzebni stolarze meblowi i chłopiec do terminu. Nawrot № 80. 3838-3-3

Potrzebne zdolne panny i pod-ręczne. Wiadomość Juliusza № 24 m. 15. 3839-3-3

Pokój zaraz do wynajęcia z oddzielnym wejściem dla solidnej pani. Piotrkowska № 87 m. 21. 3837-3-3

Potrzebny chłopiec na posyłki i do sprzątanu sklepu. Zakład optyczny R. Rittera, Piotrkowska 85. 3851-3-2

Rower do sprzedania. Nawrot № 63, w zakładzie felczerskim. 3880-3-2

Sprzedam dubeltówkę Lankstru bardzo dobrą. Łąkowa № 32. 3749-3wc-3

Sklep do sprzedania zaraz z powodu wyjazdu, w dobrym punkcie. Ulica Szkolna № 1 przy Długiej. 3873-3-2

Stróż potrzebny zaraz, ul. Rokicińska № 25. 3877-2-2

Szafa w dobrym stanie sprzedam tanio. Ulica Nawrot № 66 m. 61. Wiadomość od 7 do 10-jej wieczorem. 3904-1

Sprzedam filę rzeźniczą z warształem i kompletnym urządzeniem. Rokicińska Szosa № 22. 3896-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania. Wiadomość ul. Srebrzyńska № 18. 3891-3-1

Tokarz, w średnich latach, trzeźwy, poszukuje miejsca. Oferty w „Rozwoju” dla „Tokarza”. 3865-2-2

Urządzenie gazowe z 7-ma płomieniami, zegarem i kuchnią do sprzedania. Mikołajewska 22 w kawiarni. 3883-1

Warsztat ślusarski z powodu zmiany interesu zaraz do sprzedania. Wiadomość ul. Mikołajewska № 64, od godz. 12. 3888-3-1

Waga wagonowa używana potrzebna do fabryki Oferty poczta. Hempel, Chęciny, gub. kielecka. 3900p3sw1

Zaraz do sprzedania stalugi do aparatu fotograficznego. Wiadomość: Przejazd nr. 43, w III piakarskiej. 3856-3-2

Zalarnie gazowe trzyplomienne do sprzedania. Piotrkowska 16 „Pluton”. 3879-3-2

200 rubli znaleziona; odebrać można: Pabianiec, kancelarya policmajstra. 3870-3-2

Zagubione dokumenty.

Buga Franciszek zgubił kartę od paszportu, wydaną z piekarni S. Solińskiego. 8890-1

Grzegorz Filarczyk zgubił kwit od paszportu, wydany z fabryki Poznańskiego. 3894-3-1

Grosman Wacław zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Niedźwiedziński, Dzimbor i S-ka. 3889-3-2

Król Władysław zgubił paszport, wydany z gminy Zajaczków, pow. opoczyńskiego. 3846-3-3

Majowski Józef zgubił paszport wydany z gminy Żeromin, pow. Łódzkiego. 3881-3-2

Michał Kindler zgubił kwit od paszportu, wydany z fabryki Sz. Rozonblatta. 3903-3-1

Niewiadomska Maryanna zgubiła paszport, wydany z magistratu m. Pabianiec 3872-3-2

Zagubił paszport na imię Ignacego Bodura, wydany z gminy Grodzisko, pow. konińskiego. 3887-3-1

Zagubił paszport, wydany z magistratu m. Łasku na imię Władysława Szulczewskiego. 3889-3-1

Zagubiła karta od paszportu, wydana z fabryki Allarta i Rousseau na imię Władysława Suchana. 3895-3-1

Zaginęły świadectwa Józefa Szczygłowskiego, wydane z fabryki Troetzer i „Lilpop, Rau Loewenstein”. 3885-1

Zagubiła karta od paszportu, wydana z fabryki Lenta i Natkiewicza na imię Leonarda Wojciechowskiego. 3898-3-1

Zagubił kwit od paszportu, wydany z fabryki Heintzla i Kunitzera na imię Jana Ptaka. 3897-3-1

Zagubił paszport, kształczka legitymacyjna i bilet wojskowy na imię Franciszka Zajac, wydany z magistratu m. Pabianiec. 3871-3-2

Zagubił paszport na imię Wandy Wajs, wydany z magistratu m. Łodzi. 3857-3-2

Zagubił kwit od paszportu na imię Wiktorii Góringiel, wydany z fabr. Mtkiego 3858-3-2

Zagubił kwit od paszportu na imię Emilli Gymer, wydany z fabr. Heintzla. 3856-3-1

Zagubiła karta od paszportu na imię Józefa Wiśniewskiego, wydana z fabryki Adolfa Szmida. 3862-3-2

Zagubił paszport na imię Leonardy Nagórskiej, wydany z Tarku. 3850-3-2

Zagubiła karta od paszportu na imię Adama Murlikiewicza, wydana z fabryki Haertiga. 3829-3-3

Zagubił kwit od paszportu na imię Stanisława Pawlickiego, wydany z fabr. Allarta. 3836-3-3

Zagubił paszport, wydany z magistratu Łódzkiego na imię Eugenii Jany. 3832-3-1

Zagubił kwit od paszportu na imię Adama Murlikiewicza, wydana z fabryki Haertiga. 3829-3-3

Zagubił kwit od paszportu na imię Stanisława Pawlickiego, wydany z fabr. Allarta. 3836-3-3

Zagubił paszport, wydany z magistratu Łódzkiego na imię Eugenii Jany. 3832-3-1

Zagubił kwit od paszportu na imię Adama Murlikiewicza, wydana z fabryki Haertiga. 3829-3-3

Zagubił kwit od paszportu na imię Stanisława Pawlickiego, wydany z fabr. Allarta. 3836-3-3

Zagubił paszport, wydany z magistratu Łódzkiego na imię Eugenii Jany. 3832-3-1

Zagubił kwit od paszportu na imię Adama Murlikiewicza, wydana z fabryki Haertiga. 3829-3-3

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światło-leczniczy

D-rów L. Falka, Z. Golca, M. Jelnickiego
WOLCZANSKA № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych —
płaca za poradę 60 kop.

Leczenie promieniami Roentgena, lampą Finsona i Kromayera. Prądy o wysokim napięciu (Arsonwalizacja). Elektroliza, masaż wibracyjny i leczenie gorącym powietrzem Kąpiele elektryczne i sinusoidalne. Badanie krwi na syfilis i badanie mamek z wydawaniem świadectw.

Godziny przyjęć od 8-9 r., od 11-1 1/2 pp. i od 7-8; w niedziele i święta od 8-10 rano i od 12 1/2 do 1 1/2, po południu. 2145r

Z zezwolenia Ministerium Handlu i Przemysłu
przy kursach buchalteryjnych

J. Mantinbanda w Łodzi

DZIELNA № 22

otwarte zostały

Wykłady Języków Nowożytnych

rosyjskiego, polskiego, niemieckiego, francuskiego, angielskiego, włoskiego i Esperanto

DZIENNE i WIECZOROWE

i rozpoczęły się w **środe, dnia 29 z. m., o godzinie 10 zrana i o 8 wiecz.**

Nauka języków prowadzona będzie teoretycznie i praktycznie systemem pogładowym i uproszczonym przez nauczycieli specjalistów, wykładających tylko swój rodowity język. Kursy podzielone na **niższe** (konwersacja, różne ćwiczenia piśmienne i grammatyka) i **wyższe** (stylistyka literaturna), **ogólne, w grupach i zamkniętych kompletach w ciągu całego roku.**

Czas trwania nauki **zależny od uzdolnienia od 6 miesięcy do 2-3 lat.**

Oplata umiarkowana. Esperanto **Rb. 5** za cały kurs nauki.

Zapisy przyjmuje i bliższych wiadomości udziela się w Kancelaryi kursów (Dzielnia № 22) codziennie od 10-1, od 4-6 pp. i od 7-10 wieczorem.

Liczba miejsc ograniczona.

Na życzenie kończącym kurs języków tylko po złożeniu egzaminu wydaje się świadectwo.

1933d—

Zarządzający kursami J. Mantinband.

Zawiadomienie

dla Sz. Pań m. Łodzi
i okolicy!!!

89.

Magazyn Mód

Maison

„Novita“

Łódź, Piotrkowska 89, front, 1-e piętro.

POLECA:

89.

Kapelusze damskie i dziecięce
od najskromniejszych
do najwykwintniejszych.

Zawiadomienie.

Niniejszem mam honor donieść Sz. mojej Kljentell, że mój

Zakład Ślusarsko-Mechaniczny
i Odlewnia Metali

został przeniesiony z ulicy Dzielnej na **ulicę LIPOWĄ № 78.**

Zakład przyjmuje również zamówienia na armatury, pompy, roboty wodociągowe i na reperacje wszelkich maszyn.

Polecając się i nadal łaskawym względem Sz. mojej Kljentell, Z poważaniem

pozostają

2109-8 **Karol Dawidczyński.**

Pierwszorzędne
Biuro Nauczycielskie
Karpińskiej

Koń

poleca: nauczycieli, nauczycielki, bony, sprowadza cudzoziemki
Warszawa, Moniuszki 7, tel. 120-82.
896-12-11

wierchowcy do sprzedania w Pa-
białkach. Wiadomość w Szkole
Handlowej u Bykowskiego
2079-3-3

NADZWYCZAJNA OKAZJA !!!!!

Ażoby uprzyślednić każdemu
nabytce trwałe, z dobrych mate-
ryałów, a pomimo to taniej gar-
deroby, wystawiamy na sprzedaż
tylko przez

dwa tygodnie

do 120 zimowych palt
do 100 zimowych garniturów
do 50 jesiennych palt
do 70 ubrań uczniowskich
do 80 par spodni etc.

po cenie **zniżonej**
do 25%

Każde kupno
jest **oszczędnością!**

Korzystajcie z okazji!
Tylko 2 tygodnie!
Specjalny magazyn ubiorów
:: męskich, uczniowskich ::
i dziecięcych

R. Eichenbaum & G. Schulz
Piotrkowska № 97

Specjalista chorób skórnych
włosów, wenerycznych oraz
niemocy płciowej

Dr. St. LEWKOWICZ
powrócił.

Leczenie elektrycznością, elek-
trycznym światłem i masażem
wibracyjnym.

Badanie krwi przy syphilisie.

Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.)

Przyjmuje od 9-1 i od 6-8 w.,
w niedziele od 9-3 Dla pań od
5-6 wiecz. 114r

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, wener.,
choroby dróg moczowych.
Przyjm. od 8-1 rano i od 5-8 w.,
dla dam od 4-5. W niedziele i
święta tylko do 1 rano. 746-r

Dr. H. Sadkowski

asystent C. W. Uniwersytetu
przyjmuje z chorobami wewnątrz-
nymi (spec. żołądka i kiszki).

Dzielnia № 3.
od 5 do 7-ej 2150 --r

Dr. S. KANTOR

Specjalista chorób skórnych
(włosów), wenerycznych (sy-
philis) i niemocy płciowej.
Krótka № 4.

Przyjmuje od 8-2 r. i od 6-9
wiecz., panie od 5-6 pp. 1816

Dr. Ignatiew

Specjalista chorób
uszu, nosa i gardła
ulica Konstantynowska № 11 m. 5.

Przyjmuje od 11-12 rano i od
5-8 wiecz. codziennie. W nie-
dziele od g. 10-1 w południe.
1054r

Specjalista chorób skórnych,
włosów, wenerycznych i dróg
moczowych

Przyjmuje codziennie od 8 - 1
w południe i od 4 - 8 wieczorem;
w niedziele i święta od 9 - 2
w poł.

Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. B. Rejt,
ulica Środnia № 5.
140r

Dr. OSIECKI

powrócił
Piotrkowska № 271.
Godziny: 9 - 11 r. i 5 - 7 w.
Choroby wewnętrzne
i dzieci. 2080 66

Dr. A. STEINBERG

BENEDYKTA Nr. 3
Zakład Ortopedyczno-Gimnastyczny
(skrzywienia kręgosłupa, choroby staw-
ów, mięśni i t. p.). Leczenie masażem
(wibracja), elektrycznością (usuwanie
włosów z twarzy za pomocą elektrolyzy).
Gabinet Roentgenowski,
(leczenie promieniami Roentgena eremy,
lupus'u, farusu i t. p.)
Leczenie prądami elektrycznymi
wysokiego natężenia (d'arsonwali-
zacja, choroby cukrowej, otyłości,
zwapnienia naczyń, podagry, achil-
litis etc. Leczenie gorącym powie-
trzem i światłem (czerwonem i fio-
letowem) chorób stawów, mięśni,
neuralgii etc. etc. 1280-r

Dr. D. Helman

POWRÓCIŁ.
Specjalista chorób uszu,
nosa, krtani i gardła.
Przyjmuje od godz. 10-12 r. i od
5-7 w. MIKOŁAJEWSKA 4,
obok Dzielnej. 762

Dr. E. Sonnenberg

Choroby skóry, dróg m-
oczowych i weneryczne
CIEGIELNIANA 14.
Od g. 11-1 i 4-7 1/2 w. 79r

Dr. med. J. Leyberg

po wieloletnich studiach i prakty-
ce w klinikach Wiedeńskich, osiadł
w m. Łodzi, Krótka № 5.
Choroby weneryczne, mocz-
płciowe, skóry i włosów.
Panowie: 8-11 r., 5-8 pp.; panie
3 1/2-4 1/2; niedziele 9-1. 1389r

Dr. Wacław Bernard

przeprowadził się na ulicę
BENEDYKTA № 9.
Choroby skórne, wenery-
czne i moczopłciowe.
(8 1/2-12 r. i 5-7 1/2 pp., panie
od 4-5). 1761-r

Dr. Stanisł. Piokarski

przeprowadził się na ul.
PIOTRKOWSKA № 115
choroby weneryczne i skórne
przyj. od 9-10 r. i od 5-7 w.

Dr. Zofja Garlicka

mieszka obecnie
Nowot 1 (Piotrkowska 126)
Telefon 10.14.
Chor. kobiece, Akuszerya
9-10 rano, 4-6 po poł. 1997r

Dr. I. Silberstrom

Ul. Promenada 13 róg Benedykta
Chor. weneryczne i moczopłciowe,
skóry i włosów. Radykalne usuwanie
zhytecznych włosów.
Przyjmuje: 8 rano-1 1/2, 15 1/2-8 w.
Panie: 4 1/2-5 1/2 po poł.
W niedziele: do 2-0j po poł. 241r

Dr. M. Papierny

Akuszerya i choroby kobiece,
b. ordynator warsz. kliniki akusz.
Przyjmuje do 10 r. i od 4 1/2-6 1/2
po poł. Południowa 23. 485d

Powrócił

Dr. Ark. Goldenberg

przyjmuje tylko od 2 ej do 4-ej.
Piotrkowska 115. 1812r

Dr. FRANCISZEK

KOZIOLKIEWICZ
Piotrkowska 103

Choroby wewnętrzne, dzieci
i kobiece. Przyjmuje od 8-11 r.
od 2 1/2-4 pp. i od 7 1/2-9 w. 1426r

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne
Nowot 2.
przyjmuje od 8-10 1/2, i od 6-8
Po poł., panie od 5-6. W nie-
dziele i święta od 8-1 r. 637r

Dr. Jan Pieniążek

przeprowadził się na
Piotrkowską № 120.
1350 - d--

Dr. med. Z. Golc

chor. skórne i wenerycz.
PIOTRKOWSKA 86 m. 6. 799r

Lekarz-Dentysta

DĄBROWSKI

mieszka: Piotrkowska 97.
1386r--